

พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษาตามแนวพระราชดำริปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Behavior on Food Security Management of Students Following the
Royal Sufficiency Economy Philosophy: A Case Study at Suratthani
Rajabhat University

จารีย์ พรหมณะ¹, ชุลีวรรณ ปราณีธรรม²,
ภรณ์พักตรา ศักดา³ และจutarat หน่อ⁴
Jaree Phrommana¹, Chuleewan Praneetham²,
Pornapaktra Sakda³ and Jutarat Laophram⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของ
นักศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัย
ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษา ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 17,454 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 391 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified
Sampling) การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย
(Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
(Pearson's Product Moment Correlation) ผลจากการวิจัยปรากฏดังนี้

- 1) การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย 3.62
- 2) พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี มีค่า
เฉลี่ย 3.55
- 3) การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับ พฤติกรรมการจัดการความ
มั่นคงทางอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

²อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

⁴อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัยพบว่า อายุ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษา ดังนั้นผู้ปกครอง อาจารย์ และผู้ที่ใกล้ชิด จึงควรดูแล เอาใจใส่บุตรหลาน ด้านการบริโภคอาหาร และโภชนาการอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น ทุกภาคส่วนควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาและประชาชนทุกคน มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง จนสามารถนำแนวทางหลักความพอเพียงไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : พฤติกรรม ความมั่นคงทางอาหาร เศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study self-sufficiency economy practice of students from Suratthani Rajabhat University, (2) to study food security management behavior of students, and (3) to study factors related to self-sufficiency economy and factors related to food security management behavior of students.

The population was 17,454 students from Suratthani Rajabhat University. The sample for this research was 391 students in Semester I, Academic Year 2016 collected by stratified sampling technique. Questionnaires were used for data collection. Frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation were used to analyze the data. The results revealed that

1) self-sufficiency economy practice of students was at good level with an average of 3.62.

2) behavior in food security management of students was at good level with an average of 3.55.

3) self-sufficiency economy practice and food security management behavior were significantly positively correlated at .01 level.

The results showed that age and education level had negative correlations with food safety management behavior of the students. Therefore, parents, teachers, and close relatives should take care of their children about food consumption and nutrition more closely. All sectors should publish and disseminate information and news about Sufficiency Economy Philosophy and way of life in accordance with the sufficiency economy continuously in order to provide students and all people with the correct knowledge and understanding until they can apply the principles of sufficiency to practice and apply in their daily lives properly.

Keywords : Behavior, Food Security, Self-sufficiency Economy

บทนำ

ประเทศไทยถูกจัดอันดับในระดับต้นๆ ระหว่างประเทศที่กำลังพัฒนา และได้รับการยอมรับว่าเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกอาหารชั้นนำของโลก ที่ส่งออกสินค้าอาหารและสินค้าการเกษตรต่างๆ หลายชนิด ประเทศไทยตอบสนองความต้องการการบริโภคอาหารของหลายประเทศทั่วโลกโดยการส่งออกสินค้าอาหารและสินค้าเกษตรแปรรูปในปริมาณมาก เช่น สับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด กุ้งแช่แข็ง ข้าว อ้อยมันสำปะหลัง ลำไย ทุเรียน และมังคุด (Sribuathong and Trevanich, 2010) จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยมีความสามารถในการผลิตอาหารสำหรับการบริโภคของมนุษย์ อาหารสัตว์และพลังงานชีวภาพที่พอเพียง (อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย และคณะ, 2556) แต่กลับพบว่า ความมั่นคงทางอาหารกลายเป็นปัญหาระดับโลก โดยในช่วงทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21 สถานการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหารของโลกเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น (Nelson et al., 2010) โดยสาเหตุของความไม่มั่นคงทางอาหารมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การเพิ่มขึ้นของประชากร การมีปริมาณอาหารที่ไม่เพียงพอสำหรับประชากรโลก รายได้เพื่อการยังชีพ ผลผลิตที่ลดลง ราคาอาหาร ค่าโดยสาร และราคาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้น ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ทำให้การลงทุนด้านอาหารและการพัฒนาทางด้านการเกษตรลดลง (Canadian International Development Agency, 2014) อีกทั้ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบในทางลบต่อผลผลิตอาหารของโลก เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้โลกร้อนขึ้น ภัยธรรมชาติเกิดมากขึ้นและรุนแรงขึ้น ระบบนิเวศเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร พืชอาหาร จึงทำให้ความมั่นคงทางอาหารลดลง (อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย และคณะ, 2556)

รัฐบาลไทยได้เพิ่มระบบการควบคุมอาหารขึ้นเพื่อเป็นการประกันให้แก่ประชาชนทุกคนในการเข้าถึงปริมาณอาหารที่เพียงพอ มีความปลอดภัยของ

อาหาร มีโภชนาการที่สมดุล และมีอาหารที่ประชาชนต้องการ (Sribuathong and Trevanich, 2010) การสร้างความมั่นคงทางอาหารเพื่อคนไทยจะเกิดขึ้นได้นั้น ต้องมีการจัดการปัจจัยหลัก 4 ประการอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 1) การมีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่มั่นคงในระดับท้องถิ่น และในระดับประเทศ 2) องค์ประกอบของเศรษฐกิจทางอาหารโดยการที่รัฐสามารถจัดหาอาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชากรในประเทศ 3) โภชนาการและการปฏิบัติดูแลที่เหมาะสม 4) มีสุขภาพและสาธารณสุขที่มีคุณภาพดี สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการแก้ปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารได้ (นงนภัส คู่วรัญญู เทียงกมล, 2552)

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization : FAO) ได้แบ่งและให้ความหมายความมั่นคงทางอาหารออกเป็น 4 มิติย่อย (FAO, 2006) คือ ความพอเพียง (Availability) การเข้าถึง (Access) การใช้ประโยชน์ (Utilization) และ เสถียรภาพ (Stability) ซึ่งความไม่มั่นคงด้านอาหารสามารถส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการดำรงชีพของมนุษย์ ปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารก่อให้เกิดขาดสารอาหาร หรือการได้รับสารอาหารเกินได้ ในปัจจุบันพบว่า การบริโภคอาหารจานด่วนกลายเป็นเรื่องธรรมดาในหมู่ผู้บริโภค โดยพบว่าผู้บริโภคอาหารจานด่วนส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นและคนหนุ่มสาว (Wartornpaibul, 2014) พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วน อาหารที่มีแคลอรีสูง การไม่สามารถเข้าถึงปริมาณอาหารที่เพียงพอและมีคุณค่าทางโภชนาการที่ดี ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ทำให้สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง และเจ็บป่วยได้ (Praneetham and Leekancha, 2015) การขาดแคลนอาหารย่อมทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชน และครัวเรือนต่ำลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศชาติ (อัจฉรา ทองประดับ และคณะ, 2552) ดังนั้นการได้รับสารอาหารครบถ้วน และ

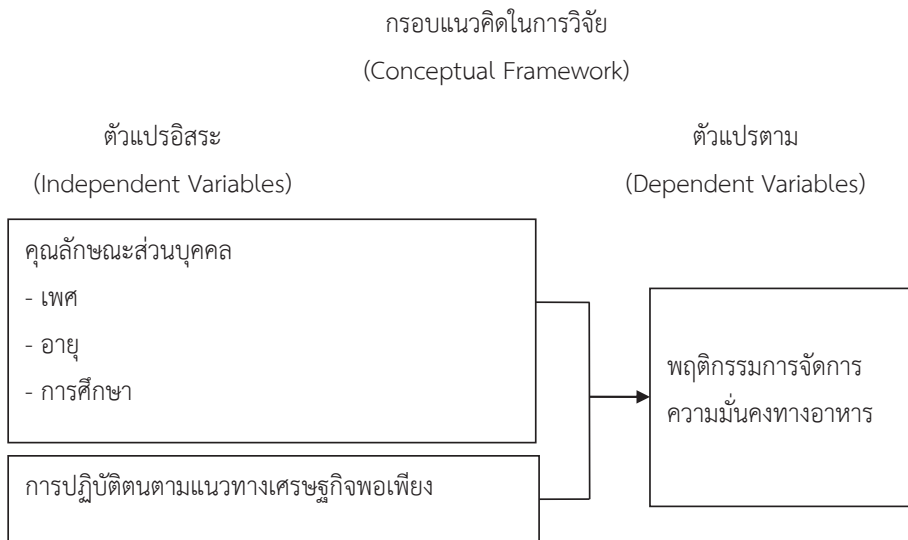
เหมาะสมตามหลักโภชนาการ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีดำรงชีวิตของมนุษย์ที่เป็นไปอย่างพอประมาณ เป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถสร้างความสมดุลระหว่างระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้พัฒนาไปในระดับเดียวกัน (สรยุทธ จันสุข, 2552) สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนวทางในการแก้ไขภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ เรื่องการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและการพึ่งตนเองสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองนั้น เป็นแนวพระราชดำรัสที่ส่งเสริม สนับสนุน และเชื่อมโยงให้ประชาชนชาวไทยมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ (ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี, 2552) ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงถูกประยุกต์ใช้

ในการพัฒนาประเทศทั้งในระดับโครงสร้าง และปัจเจกบุคคล โดยงานวิจัยนี้จะใช้การปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและภูมิคุ้มกัน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร ผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนารูปแบบการจัดการความมั่นคงทางอาหารที่เหมาะสม ส่งเสริมพฤติกรรม การบริโภคอาหารที่เหมาะสม และพอประมาณ สามารถเข้าถึงอาหารได้ตลอดเวลาและบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัย นำไปสู่การบริหารจัดการอาหารที่มั่นคงและสามารถพึ่งพาตนเองได้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบต่อไปนี



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความ

ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาภาคปกติในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 17,454 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2558)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 112 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 142 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 77 คน ที่ศึกษาภาคปกติ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยอ้างอิงความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยให้ประชากรมีโอกาสถูกเลือกอย่างเท่าเทียมกันด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) กำหนดขนาดตัวอย่างที่ความคลาดเคลื่อน .05 ตามสูตรการคำนวณตาม (Yamane, 1967) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ แบบมาตราประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Object Congruence) (Rovinellin and Hambleton, 1977) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.70 - 1.00 โดยมีหลักการให้คะแนนตามการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งแบ่งเป็น

การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 3 พฤติกรรม การจัดการความมั่นคงทางอาหาร และตอนที่ 4 คำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง	กำหนดให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	กำหนดให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	กำหนดให้ 2 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติเลย	กำหนดให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนโดยการนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ซึ่ง สำเร็จ จันทร สุวรรณ และ สุวรรณ บัวทวน (2547) กำหนดการแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต) โดยยึดหลักเกณฑ์ในการวัดการปฏิบัติเป็นช่วงคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

4.50 - 5.00	มีการปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีการปฏิบัติ ในระดับมาก
2.50 - 3.49	มีการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	มีการปฏิบัติ ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	มีการปฏิบัติ ในระดับน้อยที่สุด

การทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.941

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และความมั่นคงทางอาหาร ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) คำนวณหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ของระดับคะแนนการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษา

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และการมีภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.49 และความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ตามลำดับ

2. การศึกษาระดับพฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีเสถียรภาพความมั่นคงทางอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และการใช้ประโยชน์ด้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความพอเพียงของปริมาณอาหาร มีค่าเฉลี่ย 3.49 และการเข้าถึงอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ตามลำดับ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับพฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจกล่าวได้ว่า ถ้าหากนักศึกษามีการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ถูกต้องและเหมาะสมก็จะมีพฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหารที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วย

ผลจากการศึกษา พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ในขณะที่พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เพศชาย มีการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ดีกว่า เพศหญิง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับ การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับ พฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่า มีพฤติกรรมในการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ที่ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า

การศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับ การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า แต่พบว่า การศึกษา มีความสัมพันธ์เชิง

ลบ กับ พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า มีพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ที่ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	เพศ	อายุ	การศึกษา	การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร
เพศ	1	.022	.014	-.137**	.037
อายุ		1	.687**	.050	-.169**
การศึกษา			1	.107*	-.206**
การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง				1	.409**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เงื่อนไขคุณธรรม ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า เงื่อนไขความรู้และความพอประมาณ มีระดับการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริม ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ทักษะคิดและแรงจูงใจที่ดีในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจากการวิจัยของ จิรายุ พวงศรี (2550) พบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชช่วยให้ประชาชนเข้าใจแนวคิดการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน และมีความเพียงพอ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศาสตร์จึงควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเนื้อหาหลักในรายวิชาของนักศึกษาทุกหลักสูตร โดยเน้นให้นักศึกษาได้เห็นถึงประโยชน์ของพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ให้มากที่สุด และควรสอนให้ครอบคลุมถึงประเด็นการประยุกต์ใช้ระบบเศรษฐกิจกระแสหลักเพื่อให้นักศึกษาได้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง (รติพร ถึงฝั่งและจินตนา เกิดลาภี, 2556) อีกทั้ง การรับฟังข่าวสาร และการติดตามเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน จะช่วยให้เข้าใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (ศศิพรณ บัวทิพย์, 2547; ปวัน มินรักษ์เรืองเดช, 2549; จิรายุ พ่วงศรี, 2550)

2. พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีเสถียรภาพความมั่นคงทางอาหาร และการใช้ประโยชน์ด้านอาหาร แต่พบว่า พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ด้านความพอเพียงของปริมาณอาหาร และการเข้าถึงอาหาร อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติวรรณ ปราณิธรรม และ อินทรียา หลีกกันชะ (2558) ที่พบว่า การเข้าถึงอาหารของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับปานกลาง บางครัวเรือนมีการปลูกพืชผักสวนครัวรับประทานเอง และมีแหล่งอาหารธรรมชาติ เช่น พืชพื้นถิ่น พืชสมุนไพร เห็ด หรือสัตว์ในพื้นที่ใกล้เคียงที่สามารถนำมาเป็นอาหารได้ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา ทองประดับ และคณะ (2552) ที่พบว่า ระดับความมั่นคงด้านอาหารของครัวเรือนในตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับค่อนข้างมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 53.50 ด้านการเข้าถึงอาหารของครัวเรือนพบว่า ครัวเรือนร้อยละ 47.90 อยู่ในระดับค่อนข้างมั่นคง ส่วนด้านการใช้ประโยชน์จากอาหารของครัวเรือน ครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่มั่นคงร้อยละ 52.40

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตาม

แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชุติวรรณ ปราณิธรรม และ อินทรียา หลีกกันชะ (2558) ที่พบว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นบุคคลแบบอย่างที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจต่อการจัดการความมั่นคง การได้เห็นโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจต่อการจัดการความมั่นคง ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รติพร ถึงฝั่งและจินตนา เกิดลาภี (2556) ที่พบว่า ทักษะคติเกี่ยวกับพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แรงจูงใจในการปฏิบัติตามพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการศึกษา พบว่า ตัวแปร “อายุ” ไม่มีความสัมพันธ์กับ การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง “การศึกษา” มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนชาวไทย ได้รับทราบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้เข้าใจและตระหนักถึงความพอเพียง เข้าใจเศรษฐกิจในปัจจุบัน สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชีวิตประจำวัน มีการวางแผนที่เหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า เพศมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับ การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ เพศชาย มีการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ดีกว่า เพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ ชุติวรรณ ปราณิธรรม (2553) ที่กล่าวว่า

เพศชายมีโอกาสนในการทำกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง เช่น การทำไร่ ทำสวน และตกปลา เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้เพศชายมีพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่าเพศหญิง นอกจากนี้การที่เพศชายมีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเพศหญิงอาจทำให้เพศชายมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มากกว่าเพศหญิง

ผลจากการศึกษา พบว่า ตัวแปร “เพศ” ไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูลีวรรณ ปรานีธรรม และ อินทรียา หลีกกันชะ (2558) พบว่า ตัวแปร “เพศ” ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร สรุปได้ว่า ผู้บริโภคเพศหญิง และเพศชายมีพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ภาคใต้มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งอาหารทั้งที่หาได้จากทางบกและทางน้ำ โดยเฉพาะอาหารทะเล ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอาหารรับประทานครบ 3 มื้อและพอเพียงไม่จำเป็นต้องยืมอาหารหรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือญาติ มีแหล่งน้ำที่สะอาดสามารถนำมาประกอบอาหารได้ ประชาชนมีการเลือกผลิต ซื้อและเอาใจใส่เรื่องการบริโภคอาหารสะอาด รสชาติอร่อย และครบหลักโภชนาการโดยบริโภคตามเกณฑ์ที่กองโภชนาการได้แนะนำ

การวิจัยพบว่า ตัวแปร “อายุ และ ระดับการศึกษา” มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับ พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุและระดับการศึกษา น้อยกว่า มีพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ที่ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุและระดับการศึกษา มากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุน้อย หรือ เพิ่งเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มักยังคงพักอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือหากพักที่หอพักจะเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านทุกอาทิตย์ จึงได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด มากกว่ากลุ่มที่มีอายุและระดับการศึกษาที่สูงกว่า ซึ่งนักศึกษาในกลุ่มนี้ ต้องออกฝึกงานนอกสถานที่และมีกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มมากขึ้น

จึงทำให้พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารน้อยลง ซึ่งความไม่มั่นคงทางอาหารมีผลกระทบต่อการเรียน สุขภาพและคุณภาพชีวิตของนักศึกษา โดยจะส่งผลทำให้ร่างกายขาดสารอาหาร สุขภาพไม่แข็งแรง หรืออ่อนแอได้ง่าย ไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูลีวรรณ ปรานีธรรม และ อินทรียา หลีกกันชะ (2558) ที่พบว่า ความไม่มั่นคงทางอาหารมีผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต เมื่อรับประทานอาหารไม่ครบ 5 มื้อ หรือครบ 3 มื้อ จะทำให้ขาดสารอาหาร สุขภาพไม่แข็งแรง ภูมิคุ้มกันลดลง เกิดการเจ็บป่วยได้ง่าย อีกทั้ง ความไม่ปลอดภัยทางอาหารจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในช่วงที่มีอายุมากขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะต้องช่วยกันหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารให้แก่ นักศึกษา เพื่อให้มีพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารอย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่การจัดการความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า อายุ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับ พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความรู้ แต่อาจจะละเลย ไม่ใส่ใจ ทำให้มีพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่เหมาะสม รับประทานอาหารไม่ครบหมู่ ไม่ครบมื้อ ไม่พอเพียง ดังนั้นผู้ปกครอง อาจารย์ และผู้ที่ใกล้ชิด จึงควรดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน ด้านการบริโภคอาหาร และโภชนาการอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ พฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหาร ดังนั้นทุกภาคส่วนจึงควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล

และข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาและประชาชนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง จนสามารถนำแนวทางหลักความพอเพียงไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 การศึกษาค้นคว้าต่อไป ควรมีการศึกษาถึงการพัฒนาต้นแบบการจัดการความมั่นคงทางอาหารเพื่อการจัดการความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน

2.2 ควรทำการวิจัยศึกษา ความรู้ ความตระหนัก เจตคติ และพฤติกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารและหลักการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างอื่นและขยายพื้นที่ศึกษาให้ใหญ่ขึ้น เช่น ศึกษาจากจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคใต้ หรือภาคอื่นๆ โดยอาจมีการเปรียบเทียบผลการศึกษาในภูมิภาคที่แตกต่างกันด้วย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณ กองทุนวิจัยฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560

บรรณานุกรม

จิรายุ พ่วงศรี. (2550). การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา. (ปริญญาณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

ชลีวรรณ ปรานีธรรม. (2553). เจตคติ และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในนครเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

ชลีวรรณ ปรานีธรรม และ อินทรียา หลีกกันชะ. (2558). การจัดการความมั่นคงทางอาหารของผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นงนภัส คู่ขวัญ เที่ยงกมล. (2552). สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปวัน มีนรัชเรื่องเดช. (2549). การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. (ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).

- รติพร ถึงฝั่ง และจินตนา เกิดลาภี. (2556, กันยายน). พฤติกรรมการบริโภคตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี. วารสารพัฒนาสังคม, 15(2), 67-95.
- ศศิพรรณ บัวทิพย์. (2547). **ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.** (ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- สรยุทธ จันสุข.(2552). **การศึกษาตัวชี้วัดการพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.** (ปริญญานิพนธ์ ปรัชญาดุสิต บัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2558). **สถิติจำนวนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.** ค้นจาก <http://regis1.sru.ac.th/statistics/1-2556.php>.
- สำเริง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.** ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย, ศรีณัย วรรณจรรย์ยา, สุภาวดี โพธิ์ราช และเดชา ศุภวันต์. (2556). **ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานของไทย.** สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ไอดี ออล ดิจิตอล พรินท์.
- อัจฉรา ทองประดับ, อยุทธ์ นิสสภ, พิไลวรรณ ประพฤติ และ สมศักดิ์ บรมธนรัตน์. (2552). **การศึกษาระดับความมั่นคงด้านอาหารของครัวเรือนในตำบลเกาะเกดอำเภอเข็ญใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช.** การประชุมวิชาการระบบเกษตรแห่งชาติ ครั้งที่ 5: พลังงานทดแทนและความมั่นคงทางอาหารเพื่อมนุษยชาติ. 2-4 กรกฎาคม 2552.
- Canadian International Development Agency. (2014). **Increasing Food Security.** CIDA's Food Security Strategy. Online : Retrieved November 25, 2014, from <http://www.acdi-cida.gc.ca/inet/images.nsf/...and.../food-security-strategy-e.pdf>.
- FAO. (2006). **Food Security: Policy Brief.** June. Issue 2.
- Nelson, C. G., Rosegrant, W. M., Palazzo, A., Gray, I., Ingersoll, C., Robertson, D. R., Tokgoz, S., Zhu, T., Sulser, B. T., Ringler, C., Msangi, S., and You, L. (2010). **Food Security, Farming, and Climate Change to 2050 : Scenarios, Results, Policy Options.** International Food Policy Research Institute.
- Praneetham, C., and Leekancha, I. (2015). **Inspiration and Consumption Behavior of Consumers for Enhanced Food Security Management.** Mediterranean Journal of Social Sciences, 6 (6) S2, 453 - 459.

- Rovinelli, R. J. and Hambleton, R. K. (1977). **On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity.** Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.
- Sribuathong, S., and Trevanich, S. (2010). **Role of Research and Development for Food Safety and Food Security in Thailand.** Journal of Developments in Sustainable Agriculture, 5, 110-120.
- Wartornpaibul, T. (2014). **Consumption Behavior : Consumerism Food and Health - Conscious Food.** Panyapiwat Journal, 5(2), 255-264.
- Yamane, T. (1967). **Elementary Sampling Theory.** USA: Prentice Hall.